

**О. В. Яріш**, к. е. н., доцент;  
**А. Є. Циновнік**, аспірант  
Вищий навчальний заклад Укоопспілки  
«Полтавський університет  
економіки і торгівлі»  
м. Полтава

## **ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІСІ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

В Україні початок формування ринку ІСІ припав на 1994 р., коли їх основною метою було обслуговування процесів приватизації державних підприємств. Найбільш поширеними видами ІСІ були закриті інвестиційні фонди та взаємні фонди інвестиційних компаній, правові основи котрих визначені «Положенням про інвестиційних фонди та інвестиційні компанії» та затверджені Указом Президента України на початку 1994 р. Тоді в Україні в економічний і юридичний лексикон вперше вводилися терміни, які у подальшому здобудуть широкий розголос [1]

Нормативне регулювання ринку сучасних ІСІ в Україні суттєво відрізняється від європейського як за класифікаційними ознаками суб'єктів, так і вимогами до організаційно правової форми, порядку формування та функціонування інвестиційних фондів.

Очевидно, що в основу європейського законодавства про ІСІ закладено процеси/особливості ведення діяльності, в той час як національне законодавство визначає ІСІ за титулами власності, організаційною формою [2]

Схваленою у 2014 році Угодою про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом передбачено реформування ринків фінансових послуг до європейського фінансового простору. Важливим елементом при цьому є імплементація вимог щодо регулювання діяльності зокрема ІСІ.

У Європейському Союзі функціонують сьогодні дві основні категорії інвестиційних фондів: UCITS (Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities) – підприємства колективних інвестицій в цінні папери, що підлягають обігу та AIF (Alternative Investment Funds) – фонди альтернативних інвестицій, які фактично включають усі інші регульовані фонди, що не є UCITS.

В Україні аналогом інвестфондів групи UCITS є відкриті ІСІ, а фондів групи АІФ – інтервальні, закриті та венчурні ІСІ. За даними УАІБ, станом на кінець II кварталу 2017 року, співвідношення кількості фондів UCITS та АІФ у нашій країні дорівнювало 6,79 % та 93,21 %, в той час як в ЄС – 52,7 % та 47,3 %.

З наведених вище даних випливає, що прийнята в рамках Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС Директива № 2009/65/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європи. про узгодження законів, підзаконних та адміністративних положень, що стосуються інститутів спільного (колективного) інвестування в цінні папери, що підлягають обігу (UCITS) стосується лише 6,79 % українських інвестфондів. Інші українські ІСІ (альтернативні фонди за європейською класифікацією), підпадають під норми нової Директиви ЄС під назвою «АІФМД» [3].

Ця Директива, яка регулює діяльність фондів альтернативних інвестицій (хедж-фондів, фондів нерухомості тощо), була ухвалена у 2011 році. При цьому у 2018 році вона має бути повністю впроваджена та імплементована у національне законодавство країн-членів ЄС.

Отже в європейських країнах існує суттєва різниця між публічними та альтернативними фондами, однак особливий акцент робиться на діяльності хедж-фондів. У цьому зв'язку особливої уваги в Україні, заслуговують фонди прямого інвестування та венчурні фонди, регулювання яких потребує застосування різних підходів та окремих законодавчих норм.

### **Список використаних інформаційних джерел**

1. Положення «Про інвестиційні фонди та інвестиційного компаніях»: затв. Указом Президента України від 19 лютого 1994 № 55/94 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/55/94>. – Назва з екрана.
2. Ворона Л. В. Функціонування інститутів спільного інвестування в Європейському Союзі / Л. В. Ворона // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – 2017. – № 2 (24). – С. 80–85.
3. Адаптація українського законодавства у сфері регулювання діяльності інвестиційних фондів до європейського права має враховувати вітчизняні особливості [Електронний ресурс]: офіц. сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу. – Режим доступу: [http://www.uaib.com.ua/aktual\\_kua/231550.html](http://www.uaib.com.ua/aktual_kua/231550.html). – Назва з екрана.